

Løgmansrøðan 1983

Sum síður hefur verið í fjórðingsöld ber lögmaður fram røðu við tingsetubyrjan á Ólavsøku.

Í røðuni verður sagt frá gongdini seinastu tíðina, frá núverandi støðu í landinum og frá teimum ætlanum, sum landsstýrið hefur fyri nærmastu tíðina.

Sum vanligt er, verður saman við røðuni lagt fram ymiskt skjala-tilfar. Røðan við hjáløgdu skjølum skuldi givið tingmonnum, pressuni og harvið almenninginum eina heildarmynd av gongd og støðu.

Áðrenn tikið verður saman um, skal eg gera nakrar viðmerkingar til tey einstøku samfelagsøkini.

Uttanoyggja viðurskifti.

1983 er 7. árið eftir útflytingina av fiskimarkinum rundanum Føroyar og flestu onnur lond í Norðuratlandshavi. Aftur í 1983 hava vit gjørt avtalur við onnur lond um føroyskan fiskiskap í teirra sjógvi ella teirra fiskiskap í føroyskum sjógvi.

Fylgiskjøl til løgmansrøðuna: Sí skjal 2.

Mált í fiskinögd og fiskivirði eru okkara týðningarmestu avtalur tær við Ísland, Noreg, Sovjetsamveldið og EF. Harumframt hava vit smærri avtalur við Kanada og DDR. Umframt hetta fáa vit, sum lið í NAFO-samvinnuni tillutaðar kvotur á altjóða havøki út fyri eysturstrond Kanada.

Avtala okkara við *Sovjetsamveldið* fyri 1983 kom at liggja á eitt sindur hægri støði enn í 1982. Botnfiskaavtaluna við *Ísland* fingur vit víðariført óbroytta frá 1982. Avtalan við *Noreg* førði til eitt sindur lægri nøgdir enn í 1982. Tað eydnaðist ikki at fáa avtalu við *Svøríki* vegna tvørrandi svenskan áhuga fyri at fiska við Føroyar. Við *DDR* fingur vit eina avtalu á hægri støði. Frá Kanada hava vit fingið smærri nøgdir av toski enn í 1982. Afturfyri hava teir boðið okkum meira av svartkalva, sum vit tó neyvan verða førir fyri at gera brúk av. Vit hava biðið kanadiarar um at hækka toskakvotuna aftur upp á tað støðið, ið vit náddu í 1982, og møguliga minka tilsvarendi um svartkalvakvoturnar, men higartil hava teir ikki játtað. Samráðingarnar við *EF* um 1983 vóru striltnar eins og árin frammanundan. Eins og í 1982 eydnaðist tó landsstýrinum at forða fyri, at tann niðurgongd í sínamillum kvotunum, ið verið hevði í árunum áðrenn 1981, varð uppافتurtikin. Í *Útnyrðingatlantshavi* eydnaðist tað okkum at sleppa undan niðurskurði í toskakvotu okkara á Flemmish Cap.

Líta vit at eini heildarmynd av fiskisáttmálum okkara við útlond, síggja vit, at tær samlaðu kvotur, ið vit føroyingar fáa, sambært tvísíðaðar avtalur við onnur lond og í NAFO, alt í alt hava verið góð 250.000 tons fyri 1983, og tann nøgd, ið vit hava latið øðrum londum, hevur verið útvið 240.000 tons. Hesar heildarnøgdir eru lítið broyttar í mun til 1982, tá ið vit fingur umleið 245.000 tons og lótu umleið 255.000 tons. Av botnfiski hava vit fingið tillutað góð 50.000 tons og hava latið knappliga 25.000 tons. Av virðismiklum pelagiskum fiski sum makreli og sild hava vit latið 17.500 tons og fingið 16.300 tons. Av øðrum ídnaðarfiski har uppií svartkjafti, sum vit enn lutvíst rokna sum ídnaðarfisk, hóast vit hava stórar vónir til hann sum matfisk, hava vit latið 195.000 tons (219.000 tons í 1982) og hava fingið góð 183.500 tons (176.000 tons í 1982). Harumframt hava vit so fingið nakrar smáar nøgdir av rækjum og nakað av hemara.

Tað økið uttan fyri okkara egnu sjógv, har missurin av fiskiveiðumøguleikum hevur verið størstur, er Grønland.

Rækjukvotan minkaði í stórum frá 1977 til 1980 og er minkað nakað afturat tey seinastu 3 árin. Toskaveiða hevur als ikki verið loyvd fyri okkum síðan 1977.

Landsstýrið hevur lagt stóra áherðslu á at byggja upp eina bein-

leiðis samvinna við grønlendingar. Í ár hava grønlensku myndugleikarnir sum lið í eini roynd givið tveimum føroyskum feskfiskatrolarum loyvi til at fiska tosk til avreiðingar til Nordafar og eitt privat flakavirki í Grønlandi. Í fjør fingur føroyingar loyvi til at reka royndarveiðu eftir brosmu við Eysturgrønland. Royndin gjørdist tó fyrst veruleiki í ár, og bleiv orsakað av stórari hjáveiðu av toski steðgað áðrenn øll 7 skipini høvdu fingið túr.

Tekin eru til, at verulig samvinna millum grønlensku virkir og føroysk fiskiskip kann taka seg upp.

Landsstýrið fer at gera sítt ýtarsta fyri at útbyggja ta samvinnu, sum nú er byrjað.

Føroyski rækjufiskiskapurin, sum tók seg upp við Svalbard í 1981, vant uppá seg í 1982 og hevur higartil vignast væl í 1983. Svalbard-økið hevur ta serstöðu, at tað er undir norskum yvirvaldsrætti, men tó soleiðis at borgarar úr øðrum londum, ið hava undirritað serliga sáttmálan um Svalbard, hava somu vinnurættindi sum norðmenn. Lond, sum hava fiskivinnusáttmála við Noreg, hava bundið seg til at avmarka teirra veiðu við Svalbard. Síðan 1979 hava føroyingar givið seg undir norska kvotu við Svalbard av toski, øðrum botnfiski og lodnu. Í viðurkenning av tí sera stóra politiska týðningi, hetta sýnist hava fyri Noreg, gingu føroyingar sum lið í 1983-avtaluni við til at avmarka talið av fiskiloyvum fyri rækjuskip í verndarøkinum við Svalbard. Hinvegin var hetta gjørt uttan at viðurkenna serliga kvotu frá norðmonnum, sum teir uttan iva vildu havt roknað við í fiskivinnuavtaluni, eins og gjørt hevur verið við toskin v.m. tey seinastu árin.

Avmarkingin er bert galdandi fyri 1983.

Sum nevnt lata vit sambært avtalur 195.000 tons av svartkjafti undan Føroyum umframt tað, ið vit ætla at fiska sjálvir.

Landsstýrið hevur áður biðið um, at altjóða fiskivinnuvísindaliga ráðið ICES ger tilráðing við tí í hyggju at áseta eitt TAC, t.v.s. mest loyvdu veiðu, fyri svartkjaft. ICES hevur arbeitt við spurninginum. Eisini royndu vit í november 1982 at taka henda spurning upp í tí endurstovnaða NEAFC, men fingur ikki undirtøku í, at hesin stovnur skuldi áseta og býta eitt TAC fyri svartkjaft.

Altjóða sáttmálin um laksin í Norðuratlantshavi varð undirskrivaður vegna Føroya í Reykjavík í august 1982. Roknað verður við, at sáttmálin fer at virka seint á heysti í 1983.

Íslendingar hava biðið um fund til viðgerð av føroysku laksaveiðuni. Tað sýnist sum teir ikki hava verið nøgdir við ta avmarking, sum frá føroyskari síðu er gjørd yvir fyri EF.

Tær vísindaligu royndirnar viðvíkjandi teljing og merking og aðrari

kanning av stórhvali halda fram í 1983. Vegna veður miseydnaðust royndirnar í 1981, og vórðu tær tí tiknar upp aftur í 1982. Tó vildi landsstýrið ikki geva loyvi at skjóta hval, fyrr enn fyribils upplýsingar um talið á sæddum hvali góðu grundarlag fyri skjóting. Tá ið slíkt grundarlag var til staðar, varð loyvi givið, og vórðu 3 hvalir skotnir.

Enn er ov tíðliga at siga, um nakað skjótiloyvi verður givið í sambandi við kanningarnar í ár.

Umframt tær avtalur, ið landsins myndugleikar hava gjørt við onnur lond um fiskiskap, so hefur landsstýrið við áhuga fylgt við í royndunum hjá einstaklingafyrirøkum at tryggja føroyskum fiskiskipum vinnumøguleikar í fremmandum londum. Landsstýrið hevur hjálpt til, tá ið brúk hevur verið fyri »officiellum kanalum« og hevur eisini stuðlað fíggjarliga.

Landsstýrið heldur tað vera gott, um tað eydnast føroyskum vinnulívi at gera seg gldandi á hesum øki, bæði við fiskiskapi og við sølu av vitan um fiskivinnu og útgerð í samband við hetta. Landsstýrið vil royndu at leggja viðurskiptini so væl til rættis sum til ber, m.a. ígjøgnum ta samvinnu, sum fingin er í lag við danskar stovnar, ið taka sær av samvinnu við menningarland.

Tann higartil størsta ætlanin um eitt tilíkt fiskivinnutiltak við føroyskari luttøku er ætlanin hjá P/F FAROMAR um luttøku í »Senegal Seafood« í Vesturafrika, sum umfatar bæði veiðu av pelagiskum fiski, ið hevur áhuga hjá føroyskum notaðum skipum og útgerð av hesum fiski á landi í Senegal við útflutningi fyr eyga.

Fiskiroyndirnar, ið »Sjúrdur Tollaksson« hevur gjørt útfyri strondina í Senegal benda á, at fiskirikidømið er til staðar, men enn er ikki greitt um fíggjarligt grundarlag fæst fyri at seta ætlanina í verk.

Í vár samtykti Norðurlandaráðið nýggjar og rúmari reglur fyri okkara samvinnu við hini norðanlondini innan ráðið. Neyðugt verður at seta serstakt starvsfólk at røkja hesa samvinnu, og roknast kann við víðkaðum ferðaaktiviteti á hesum øki.

Fíggjarviðurskipti

Ein setningur, sum sitandi landsstýri setti sær, var at fáa javnvág í rakstur landskassans og helst eisini yvirskot til m.a. dekning av teimum árligu hallunum, sum staðfest vórðu áðrenn hetta landsstýrið tók við. Hetta hevur eydnast.

Meðan landskassaroknskapurin í fíggjarárunum 1978/79, 1979/80

og 1980/81 víst eitt hall uppá ávíkavíst 2,5, 28,7 og 23,0 milj. kr., so eydnaðist tað sitandi landsstýri longu í 1981/82 at fáa eitt yvirskot á landskassaroknskapin uppá 13,6 milj. kr. og yvirskotið fyri 1982/83 er upp aftur munandi størri.

Hesi yvirskot hava eisini ein annan týdning út yvir at dekkja undirskot fyri undanfarin ár. Tey minka um keypiorkuna hjá borgarum og somuleiðis um nýtslu og handils- og gjaldsjavnahall.

Tølini vísa eisini at nøgðin av vørum til beinleiðis nýtslu er nýkað.

Eitt annað mát fyri fíggjarligu gongdina er gjaldsjavnahallið ella vøksturin í føroysku nettouttanlandsskuldini.

Hóast hetta úrslitið í landskassaroknskapinuni, hóast framd tiltøk, sum hava positiv árin, so er uttanlandsskuldin økt munandi eisini tey seinastu næstan 3 árin.

Orsøkin er at tey framdu tiltøkini hava gjørt okkum færrar fyri at umvera peningatilskot frá lántøku uttanifrá fyri at reka og viðlíkahalda samfelagið. Men tiltøkini bøttu ikki so mikið um, at vit kundu gjalda rentur og kurstap av teimum lánnum sum longu vóru upptikin - fyri ikki at tala um avdráttir.

Rentur og kurstap av uttanlandsskuldini frá 1980 kosta tey 3 árin 1981, 1982 og 1983, millum 650 og 700 milj. kr.

Hesar útreiðslur verða debiteraðar okkum, og skuldin veksur »heilt automatiskt« við hesari upphædd uttan at eitt oyra afturat kemur í kassan, til nýtslu ella til íløgur.

Umframt at økjast við rentum og kurstapi kemur uttanlandsskuldin at økjast vegna keyp av teimum stóru farmaskipunum, eins og keyp at Reynsatindi og Norrønu. Hetta kann ikki undra nakran. Embætismenn gjørdu upp, at skuldin var stór, tá samgongan byrjaði, og skuldin er sum sagt víðari økt við rentum og kurstapi. Tá kann ein ikki keypa nógv stór og dýr skip uttan at koma at skylda enn meira.

Skattamál

Lógin um samtíðarskatt er samtykt á tingi. Hon verður lýst ein av døgnum, men kemur ikki í gildi, fyrr enn eftir kunngerð frá landsstýrinum.

Enn er eftir at gera lóg um skattastigan, frádráttir v.m. og lóg um skiftisreglur fyri árið 1983. Uppskot til hesar lógir verða lögð fyrí tingið í hesi tingsetu.

Sáttmalin millum Føroya Landsstýri og allar peningastovnarnar um skattainnkrevjingina er undirskrivaður.

Tingið hevur samtykt at seta partapening í P/f Elektron, sum

peningastovrnarnir eiga í felag, og sum tryggjar landsstýrinum ein nevndarlim.

Arbeitt verður alsamt fram ímóti at samtíðarskattur verður settur í verk 1. jan. 84.

Meðan tað hevur eydnast at hildið lønarvøkstrinum á rímligum støði, so er talan um munandi inntøkuvøkstur hjá pensiónistum.

Verandi skattaskipan færir við sær, at júst pensiónistar, orsakað av hesum lønarvøkstri, eru hækkaðir serliga nógv í skatti, meira enn rímligt er.

Landsstýrið fer undir øllum umstøðum áðrenn næsta skattalíking at leggja fram uppskot um broytingar í skattingini av pensiónistum.

Serligur dentur verður lagdur á, nú vit nærkast nýggjari skattaskipan, at fáa útistandandi skattin inn. Peningur er tøkur á núgaldandi fíggjarløgtingslóg til tað eykaarbeiði, sum stendst av hesum.

Tollmál

Landstýrið hevur nú í eina tíð arbeitt fram ímóti eini nýggjari tolllóg, sum byggir á hina sonevndu CCCN-vøruskránnu, og sum flest øll framkomin lond nýta í dag. Tað hevur m.a. hagfrøðiligar fyrimunir at nýta somu vørubólking, sum onnur lond. Men at gera eina nýggja tolllóg er drúgført arbeiði og enn kann ikki sigast við vissu, nær uppskotið er greitt at leggja fyri tingið. Ímeðan verður arbeitt við uppskoti til broytingar í galdandi tolllóg, broytingar sum bera fram ímóti áðurnevndu vørubólking og sum tillaga okkara tolllóg við tilsvarandi í okkara grannalondum. Soleiðis er ætlanin at taka motorakfør burtur úr tollógini og gera lóg um skrásetingargjald fyri motorakfør. Uppskot um hetta verður lagt fyri tingið í hesi tingsetu. Tingið feldi uppskot landsstýrisins um transitt- og frígoymslu. Hin vegin samtykti tingið at gera broytingar í galdandi tolllóg, sum lógfestir transitt og gevur ávísar møguleikar til at veita tollendurgjald við endurútlutning.

Tann parturin av tollavgreiðsluni, sum higartil er farin fram í Danmark, nevniliga av postsendingum, er vorðin fluttur higar heim. Hetta er í tráð við fíggjarlógarsamtykt.

Fiskivinna

Okkara høvuðsvinna hevur ikki enn vunnið á trupulleikunum, og tí hava vit aftur í ár avsett 210 milj. kr. til at endurrinda fiskivinnuni í inniverandi fíggjarári.

Í hvønn mun játtanin á fíggjarlógini 83/84 fer at halda er trupult at spáa um, tá veiðumynstrið er ólíkt tí, sum vit hava sæð seinastu árin.

Vit hava á føroyaleiðini fiska 35% meira higartil í ár, sammett við sama tíðarskeið í fjør.

Meðan so at siga eingin vøkstur er í upsafiskiskapinum, so er nøgdin av toski tvífaldað, hýsa er økt við 20%, kongafiskur við 36%, blálonga við 59%, svartkalvi við 130%, meðan so at siga øll hini fiskasløgini eru óbroytt.

Tann økti fiskiskapurin hevur serliga verið hjá trolarunum, meðan línu- og útróðrarflotin er eins illa fyri, sum hann hevur verið seinastu árin.

Úrslitið er m.a. at TAC fyri tosk 1983, 25.000 tons, longu er upp-fiskað. Orsøkin til stóra toskafiskiskapin er partvíst, at torført var í vár hjá trolarunum at sleppa av við upsa, og førði hetta við sær, at trolararnir lögdu seg meira eftir at fiska tosk í staðin. Hin parturin av orsøkini er, at toskafiskiskapurin hevur verið nógv betri í ár, enn seinasta ár.

Okkara fiskifrøðingar upplýsa, at gýtingin í ár var góð bæði fyri tosk, hýsu og upsa. Eisini hava teir sæð nógvan sildamurt, men enn er ov tíðliga at siga nakað um, hvønn týdning hetta kann fáa.

Aftur í ár verða nakrar praktiskar fiskiroyndir gjørdar. Játtadar eru 5,5 milj. kr., sum skulu nýtast til: royndir við flatfiskatrolu, royndarfiskiskap við rúsum eftir krabba og rundum fiski á djúpum vatni, royndir eftir makreli við gørnum, trolroyndir eftir gulllaksi, partroling eftir svartkjafti, høguslökkaroyndir, royndir eftir vørpuskel (stór Jákupsskel), línuroyndir á Miðatlantiska Rygginum og royndir við snurruvág. Landsstýrið og fíggjarnevndin hava samtykt at játta pening til royndir við snarkøling av feskum fiski. Ætlanin er at seta eina linju upp umborð á »Margrethu« og verða royndirnar fylgdar upp á flakavirkinum Klyvar í Nólsoy. Heilsufrøðiliga Starvstovan stendur fyri hesum royndum. Hetta verður gjørt fyri at bota um góðskuna.

Landsstýri hevur arbeitt víðari eftir tí notati, sum lagt varð fyri Løgtingið um svartkjaftaveiðu og viðgerð bæði á sjógvi og landi.

Vit hava nú fingið eitt fabrikkskip afturat til hesa veiðu. Skipið er í lötuni á Skála til umbyggingar. Ætlanir eru, sum nevnt aðrarstaðni, at umbyggja Vestmanna Fiskaviki til svartkjaftavirki. Eisini er gjørd roynd við partroling eftir svartkjafti við smærri trolarum, hesar

kanningar halda fram í heyst.

Royndir at fiska gulllaks eru gjørdar av Magnus Heinasyni og nú verður skip leigað at trola eftir hesum fiski á djúðum vatni við Føroyar.

Eisini verða gjørdar royndir at fáa meir burtur úr teimum møguleikum, sum vit higartil ikki hava útnyttað. Royndir eru gjørdar við at eksportera livandi goggur og niðurfrysta goggukjöt, eins og royndartrolað hevur verið eftir øðrum, t.d. vørpuskel, øðu o.s.fr.

Ídnaður

Flakavirkir og fiskavirkir annars er onnur síðan av føroysku fiskivinnuni. Endurgjaldið frá tí almenna fer til virkir og skip undir einum.

Mett verður, at verandi flakavirkir hava nóg stóra orku til at framleiða burtur úr tí rávøru, sum kann fáast.

Ætlanin er at fáa gongd í útbyggingina av virkjum, sum kunnu víðarigóðska vøruna út yvir vanliga flakaframleiðslu.

Meðan framleiðsluorkan burturúr svartkjafti er um at vera munandi økt umborð í skipi, við keypinum av m/tr. Reysnatingi, gongur seinri uppi á landi. Bakkafrost er nakað útbygt.

Aftaná drúgvar samráðingar fekst semja í samgonguni um at játta útbygging av verandi flakavirki í Vestmanna til framleiðslu úr svartkjafti. Landsstýrið hevur útvegað sær lögtingsheimild til at fígga 50% av fløguni. Menningargrunnurin hevur játtað at luttikið í fíggingini. Fíggingarmynstrið var frá landsstýrinum lagt soleiðis til rættis, at Ídnaðargrunnurin eisini skuldi luttaka við nøkrum fáum prosentum.

Hóast umsókn frá nevnda virki og hóast áheitan frá landsstýrinum, hevur Ídnaðargrunnurin avvíst at luttikið í hesi útbygging. Landsstýrið ætlar at finna aðrar útvegir.

Annars eru umsóknir um bygging av nýggjum stórum svartkjaftavirkjum á landi. Tá landsstýrið ikki metir, at fíggarstovnarnir eru til reiðar at fígga tílík tiltøk enn, hetta er váttað frá ávísnum stovnum, so hevur landsstýrið ikki avgreitt hesar umsóknir enn.

Líka so skjótt fígging fæst eftir vanligum reglum fer landsstýrið at stuðla bygging av tíliskum virkjum. Nýtt virki til turking av svartkjaftarfarsi verður bygt á Toftum.

Í næstum er ætlanin at leggja fyri lögtingið uppskot um flutningsstuðul til tey flakavirkini, sum orsakað av fjarstøðu hava serliga høggar flutningsútreiðslur í samband við avskipan av lidnum vørum.

Sum nakað nýtt eru í summar gjørdar royndir at fremleiða fars úr

gulllaksi. Framleiðslutólini, sum tað almenna hevur goldið, eru sett upp hjá P/f Fisk í Hvalba. Framleiðslan er vælegnað til víðari góðsking og marknaðarútlitið fyri hesa vøru sýnist gott.

Ídnaðarvirkir í vanligum týðningi eru og verða framvegis stovnsett.

Ídnaðargrunnurin hevur í farna ári játtað 67 lán uppá 55,5 milj. kr. ímóti 37 lánnum uppá 14 milj. kr. árið fyri.

Menningargrunnurin hevur seinasta ár játtað til 124 ymisk tiltøk 54,6 milj. kr., eisini nógv meira enn árið fyri.

Sum nevnt undir tollmálum er enn ikki komið á mál við einari smidligari skipan viðvikjandi endurgjaldi av tolli til ídnaðin.

Í fjør vórðu reglurnar um stuðulslán til skipabygging í Føroyum broyttar munandi. Síðan tá eru gjørdir sáttmálar um bygging av fleiri skipum í Føroyum, tveir trolarar í Tórshavn, 1 minni trolari í Vági, 1 trolari og 1 frystifarmaskip á Skála, og talan er um aðrar sáttmálar afturat.

Í vár samtykti lögtingið kreppuhjálp til Skála Skipasmiðju uppá íalt 15 mill. kr. Landsstýrið skeyt eftir avtalu við skipasmiðjuna upp, at partaeigararnir skulu veðhalda fyri teimum 15 milj. kr. Ein samdgonguflokkur broytti saman við andstøðuni lógaruppskotið í Figgjarnevndini soleiðis, at landskassin einsamallur kom at hanga uppá tey 75% av teimum 15 milj. kr. Onnur virkir hava longu boðað frá umsókn um tilsvarendi stuður.

Skráseting av virkismøguleikum

Landsstýrið hevur samtykt at lata gera eitt yvirlit yvir føroyska lóggávu og aðrar reglur, ið eru galdandi fyri vinnuligt virksemi í Føroyum. Roknað verður við at hetta fer at lætta um móguleikarnar at seta virkir á stovn í Føroyum. Eisini kann eitt slíkt yvirlit vera ein hjálptil at finna fram til hvar, ið vinnulívslóggáva okkara treingir til ábøtur.

Fiskaaling

Higartil eru givin 24 loyvi til aling av sflum og laksi, 5 loyvi til smoltstøðir og 7 til royndir við kræklingaaling.

Samlaða talið av flótbrúm ella -ringum, sum loyvi higartil er givið til, er 295, og samlaða framleiðsluorkan í hesum flótbrúm er umleið 1.500 tons um árið.

Framleiðslan av alifiski var í 1982 umleið 370 tons (100 tons av laksi og 270 tons av sflum) og söluvirðið verður mettt til slakar 16 milj. kr. Í 1983 verður mettt, at útflutningurin verður umleið 430 tons (130

tons av laks og 300 tons av sílum) og virðið einar 21 mill. kr. størsti parturin verður seldur sum feskur og ísaður fiskur og prísirnir liggja um 70 kr. fyri kg. fyri laksin og umleið 40 kr. fyri kg. fyri sílini. Smærri nøgdir veða útfluttar royktar og/ella vacuumpakkaðar.

Mett eftir tí tali av laksa- og sílasmolti, sum er sett út í 1982 og 1983, verður framleiðslan í 1984 góð 700 tons, (220 tons av laks og 480 tons av sílum), og í 1985 eini 1.250 tons, (550 tons av laks og 700 tons av sílum). Um roknað verður við einum meðalprísi uppá 50,- kr. fyri kg., verður söluvirðið í 1985 einar 62 - 63 milj. kr.

Tað sær sostatt út til, at útbyggingin á hesum øki brátt fer at geva úrslit av álvara.

Farmasigling

Verandi samgonga setti sær fyri at fáa meira gongd í útbyggingina av føroyska farmaskipaflotanum.

Fleiri skip eru bygd í Føroyum og enn fleiri eru og verða bygd á útlendskum skipasmiðjum.

Størri nýggj farmaskip, sum eru komin og koma, eru: 2 farmaskip Herborg og Karolina til Hans Paula Johannesen og fleiri, 2 kemikaliutangaskip Crest Island og Cape Island til p/f Global Chemical Tankers, 2 frystifarmaskip frá Skála Skipasmiðju Selfoss (Ólavur Gregersen) til p/r Drekan og Vestlandia til P/f Kenn. 1 kontainaraskip til P/f Faroe Trader og P/f Star letur byggja tvey farmaskip á Skála og endaliga er sáttmáli gjørdur við Skála Skipasmiðju um at gera eitt farmaskip til eitt reiðari í Vágum.

Sum nevnt áður hava hesar íløgur økt munandi um skuldina úteftir, men vónandi verða skipini før fyri at gjalda sín part av skyldunum.

Ferðamannavirksemi

Ferðafólkastreymurin økist í hvørjum, bæði úr Føroyum og til Føroya.

Landsstýrið hevur sett niður nevnd at kanna møguleikarnar fyri at skipa ferðamannaviðurskiftini í Føroyum soleiðis, at ferðafólka-streymurin til Føroya verður til størst møguligan fyrimum og minst møguligan ampa fyri føroyska samfelagið. Nevndin kemur heilt skjótt við einari frágreiðing til landsstýrið, sum vil viðgera hana við tí í hyggju at leggja neyðug lógaruppskot fyri lögtingið.

Landbúnaðurin

Byggjan av nýggjari royndarstöð í Kollafirði er nú endaliga samtykt.

Arbeiði verður skjótt at byrja við vegagerð v.m.

Uppskot til nýggja jarðalóg um almennu jørðina fyriliggur nú, og fer landsstýrið at viðgera uppskotið eftir summarfrítíðina.

Til tess at økja um stráfóðurframleiðsluna, er ætlanin at koma við einum studningi í hesum liði.

Strandferðslan

Í vár kom millumlandasiglingin upp á pláss. Eitt privat partafelag keypti eitt skip úr Svøríki fyri umleið 140 milj. kr. og fór undir hesa sigling.

Í november í fjør varð Teistin leigaður til innanoyggja sigling í Trinidad, og er hesin sáttmálin framlongdur til august í ár. Leiguinntøkan liggur um 1,6 milj. pr. mánað og skuldi nettoinntøkan hjá Strandfaraskipum Landsins ligið um 1 milj. pr. mánaða. Hvussu útlitini til framhaldandi leigumáli í Trinidad eru, er óavklárað í lötuni.

Hallið hjá Strandferðsluni hevur seinastu árin ligið um 30 milj. um árið. Fyribilstølini fyri fíggjarár 82/83 vísa, at hallið helst kemur niður um 20 milj. kr. Partur av hesum er inntøka frá Teistanum, sum varð leigaður til Trinidad í 5 mánaðir seinasta fíggjarár.

Nú millumlandasiglingin er lögð yvir í privat partafelag, er ætlanin at niðurlægja ferðamannadeildina á Strandferðsluni. Kanningar verða gjørdar um bygging/keyp av nýggjari fergu til innanoyggjasigling. Tørvur er á størri ferju til vestmannasund. Siglingin inn á Skálafjørðin er heldur ikki í lagi fyrr enn vit laa eitt skip atturat. Hertil kemur at tørvur verður á einari ferju til Skopunarfjørð. Fisini verður arbeitt við at leggja lastbilkoyringina hjá Strandferðsluni yvir á privatar hendur.

Bussruturnar

Í vár varð samtykt at fara undir fyribils rutukoyring í Suðuroy. Væntandi kann hendan rutukoyring verða sett í verk í heyst.

Eisini verður umhugsað at seta í verk rutukoyring norður í Sundalagið og Norður-Eysturoy og í Norðoyggjum.

Helikoptaraflúgving

Løgtingið samtykti í summar lóg um keyp av helikoptara.

Landsstýrið hefur síðan arbeitt við málinum og hefur samtykt at taka av tilboði frá Mærsk Air um at leasa ein Bell 212 (sama slag sum Tyría) við keypsrætti til avtalaðan prís. Hetta hevði eftir Landsstýrisins meting verið tann bíligasta loysnin og tann skjótasta loysnin. Vit kunnu við eini slíkari skipan innganga samarbeiði við Mærsk Air um back-up kapaciteti, reservlutir og nýta teirra manning í eini innkoyringartíð. Hendan loysnin kundi verið framd soleiðis, at helikoptarin kemur upp at flúgva til heystar. Málið er nú til viðgerðar í fíggarnevndini.

Vegir og havnir

Í inniverandi fíggarári verður stórt sæð arbeitt við nýgerð av vegum á somu økjum sum seinasta ár.

Ein bygd hevur fingið vegasamband, og er tað Syðradalur á Streymoyggi.

Bergholsgerðin til Lóríkar gongur eftir ætlan, og arbeiðið norður á Trøllanes er byrjað av nýggjum.

Arbeiðið í Harladssundi byrjar eftir summarfrítíðina. 1 milj. kr. er játað.

Innan havnagerðir verður framvegis arbeitt eftir havnaætlanini, spurningurin um stuðulin frá ríkinum er avgreiddur.

Kanningar verða í lötuni gjørdar út fyri Kirkjubø til tess at kanna, hvar nýggj ferjulega best kann byggjast. Sjálvt arbeiðið ætlast byrja til várs.

Orkumál

Landsstýrið góðkendt seinasta ár, at SEV fer undir ein part av vatnmeigiútbyggingini í Eysturoyggini og tekur neyðug lán til heita útbygging. Góðkenningin var treytað av, at neyðug loyvi vórðu givin, m.a. frá friðingarmynduleikum.

Yvirfriðingarnevndin hevur heitt a Vandkvalitetsinstituttet í Hørsholm um at gera kanningar av teimum umhvørvisligu ávirkanum av at gera orkuverk á Eiði. Kanningarnar skulu verða grundarlag undir støðutakanini hjá yvirfriðingarnevndini til tað projektuppskotið, ið SEV hevur lagt fram.

Kanningarnar verða lidnar í oktober, og avgerðin hjá yvirfriðingarnevndini kann væntast skjótt aftaná.

Mátingartól eru sett á vindmylluna í Vágum, og mátingarnar fara at halda fram til næsta summer, tá verða so væntandi hollar royndir fing-

nar, at farið kann verða undir framleiðslu av vindmyllum.

Orkuráðið arbeiðir við at gera eina reglugerð og eina leiðbeining fyri bjálving av sethúsum.

Vatnmátningar verða gjørdar á 5 plássum í Vágum, á Streymoyggi og í Eysturoy til tess at fáa so haldgott grundarlag fyri vatnmegiútbyggingini sum gjørligt.

Í 1981 fór orkuráðið undir eitt samarbeiðsprojekt við Nordforsk, ið umfataða 21 ymisk projekt bytt millum Noreg, Danmark, Ísland og Føroyar. Projektið verður undir einum nevnt Oliefisk. Føroyski parturin fevnur um kanning av orkunýtslu við partroling mótvegis einbáttroling. Komið er nakað áleiðis við arbeiðinum, og onkur partúrslit eru komin fram, men enn er ov tíðliga at fáa eina niðurstøðu út frá úrslitinum.

Kommunumál

Uppskot til broytingar av kommunulógini, sum landsstýrið legði fyri tingið í vár, fall.

Sama nevnd, sum evnaði til uppskot um broyting av kommunulógini, er nú farin undir at gera uppskot til broyting av kommunuvallógini. Uppskotið skal verða liðugt at leggja fyri tingið í hesi tingsetu, kommunuval verður sum kunnugt á heysti 1984.

Úr kommunala lángrunninum vóru seinasta fíggjarár játtaðar 6 milj. kr. til 13 kommunur, sum søktu. Í ár vóru, áðrenn freistin var úti 1. mai, einans komnar 3 umsóknir um lán úr grunninum. Tá áður nevndu 6 milj. kr. eru tiknar frá, eru til taks í grunninum 4,8 milj. kr., umframt eina lániheimild uppá 4 milj. kr.

Ríkisstudningurin til 6-ára havnaætlanina bleiv bert uppá 10%, at gjalda yvir fleiri fíggjarár. Hetta drag í havnastudninginum hevur tyngt um fíggjarviðurskiftini hjá fleiri kommunum og summar teirra hava verið noyddar at taka upp lán fyri tann írestandi studningin. Semja er nú fingin um, at landskassin ber tey 15%, sum restaðu í ríkisstudninginum, og fyribils leggur út ein part av ríkisstudninginum. Hetta tyngir um likviditetin hjá landskassanum.

Í sambandi við viðgerðina av IRF-málinum samtykti tingið, at renovatiónsspurningurin í Føroyum skal loysast við brenning av øllum brennbaram burturkasti í tíðarhóskandi brennistøð og álegði landsstýrinum at fáa spurningin um bygging av ruskbrennistøð loystan beinan vegin. Landsstýrið hevur ikki tikið nakra støðu í málinum, men fyndur hevur verið við IRF. Kannað verður nú, um møguligt er at finna annað byggilendi í Nes kommunu.

Postverkið

hevði í 1982/83 eitt roknskaparligt hall uppá 5,9 milj. kr. Sjálvst um posttakstirnir hækkaðu 1. apríl í ár, verður roknað við einum halli uppá umleið 3 milj. kr. í 1983.

Nýtt posthús er tikið í nýtslu í Vági, og arbeiðt verður við ætlanum um nýggj hølir í Tórshavn og á Tvøroyri.

Telefonverkið

Telefonnetið er nú fult útbyggt, so tørvur bert er á íløgum í samband við vøkstur í felagatalinum.

Nýggj teknisk framstig innan telesamband fara tó helst at krevja munandi nýfløgur um nøkur ár til tess at halda okkum á hædd við grannalondini á hesum fyrri samfelagsmenningina so týðningarmikla øki.

Tann stóra telefonverksútbygging, ið framd er, er fíggað at kalla uttan eginpening, men mest við uttanlandslánnum, ið hava givið kúrstað, ið ikki hevur verið lagt upp fyrri í ásetingini av telefongjöldum.

Telefonverkið hevur júst nú tikið upp lán uppá 8 mió. US\$, fyrst og fremst til at afturgjalda eldri lán við.

Tann taksthækking, ið landsstýrið hevur mett neyðuga til tess at steðga afturgongdini í fíggarstøðu telefonverksins, er ikki framd enn, við tað at løgtingsins fíggarnevnd legði treytir við, sum ikki eru so einfaldar hjá landsstýrinum at lúka.

Skúlamál

Landsstýri legði í mars í fjør fyrri tingið uppskot til lóg um frítíðarundirvísing v.m. Skúlanevndin avgreiddi ikki málið í tí tingsetuni, men varð eftir umbøn gjørd til millumtinganevnd. Eftir at m.o. Kommunufelagið hevur havt høvið at úttala seg, varð lógin við smávegis umskipanum samtykt at koma í gildi 1. august í ár.

Tingið hevur eisini samtykt lóg um grundútbúgving innan fyrirsitingar-, handils- og skrivstovuøki. Undirvísing eftir hesi skipan byrjar á nýggja handilsskúlanum í Havn, ið verður liðugur at taka í nýtslu aftan á summarfrítíðina.

Samráðingar er við ríkisstjórnina um bygging av vinnuskúlum. Talan er um maskinmeistaraskúla í Havn, handilsskúla á Kambsdali og 2. byggistig av teknisku skúlunum í Klaksvík og í Havn.

Í fjør vórðu ábøtur gjørdar á skipara- og heimaskiparalærana og

landsstýrið arbeiðir víðari við at bota um nautisku útbugvingina á Føroya sjómansskúla. Í komandi tingsetu fer landsstýrið at leggja fyrri tingið uppskot til nýggja lóg um sjómansskúla og sjómanslæru, eins og reglugerðir verða gjørdar fyrri læruna, próvtøkurnar og próv-tøkuhaldið.

Ólavur Halgi er nú umbygdur og útgjørdur til eisini at virka sum venjingarskip hjæa skipara-, stýrimanna- og skipsføraranæmingum frá sjómansskúlanum.

Landsstýrið kannar móguleikarnar fyrri at seta siglingarskúla á støvn her á landi.

Tann nevndin, ið sett varð at kanna og koma við uppskoti um, hvussu fiskivinnuútbúgvingin á besta hátt kann skipast, er nú komin so mikið langt í sínum arbeiði, at álit kann verða lagt fram í heyst.

Løgtingið hevur samtykt lóg um bústaðarhús til fólk í útbúgving.

Ein royndarskipan við einum Lista- og Handverkaraskúla hevur seinastu 4 árin: vírkað Heima á Sandi. Royndartiltakið er nú komið at enda, og farið er undir at kanna og gera ætlanir um, hvussu og hvar skúlin móguliga skal halda fram. Komandi skúlaár er ætlanin at nýta skúlans lærarakreftir og útgerð til skeiðvirksemi fyrri lærarar í fólka-skúlanum og í kvøldskúlunum.

Heilsumál

Á heilsumálsøkinum eru, sum á øðrum økjum, hendar munandi broytingar. Heilsu- og heimasjúkrasystraskipanin er sett í verk frá 1. januar 1983. Heimasjúkrarøkt er sett á stovn um alt landið; heilsu-sysstrar vanta enn í summum økjum, tí ikki er nóg mikið av útbúnum fólki.

Ljósmeðraskipanin í Føroyum er umskipað frá 1. mei 1983. Aðal-málið hevur verið at umleggja skipanina, so hon hóskar betur til tey broyttu viðurskiftini, har nærur allir barnsburðar fara fram á sjukra-húsum í mun til fyrr, tá kvinnur áttu heima.

Á tannrøktarøkinum er skúlatannlæknaskipanin nú broytt soleiðis, at kommunurnar hava skyldu at veita børnum í undirvísingarskyldug-um aldri ókeypiss tannrøkt. Tannlækni er játtaður til búfólkið á Eira-garði, skúlanum á Trøðni og psykiatrisku deild á landssjúkrahúsinum vegna serligu umstøðurnar hjá hesum fólki, sum gera, at tey ikki kunnu viðgerast hjá vanligu tannlæknunum.

Skúlalæknaskipanin er endurskoðað soleiðis, at læknakanningar

verða gjörðar av börnunum til og við 9. flokk, og í serstökum förum til og við 10. flokk. Læknakanningarnar umfata nú eisini framhaldsdeildina.

Álitini um sjúkrahúsverkið hava verið til umrøðu í lögtinginum, og er málið nú til viðgerðar í serligu lögtingsnevndini um útbygging av sjúkrahúsverkinum.

Nevndin, sum sett varð at viðgera uppskot til tubbakslóg, hevur lagt fram álit, sum nú verður viðgjørt av landsstýrinum.

Ætlanir eru um at seta í verk fyrirbyggingandi kanningar ímóti lívmóð-urhálskrabbameini. Miðað verður ímóti, at hesar kanningar kunnu byrja í heyst.

Almannamál

Endamálið hjá landsstýrinum er at hava eina sosiala skipan, ið er hóskandi til okkara viðurskifti, og sum er í hædd við ta, ið er galdandi í hinum Norðanlondum.

Landsstýri samtykti einmælt 8. september í fjør at leggja fyri tingið lögtingsmál um broyting í forsorgarlógini og barnaforsorgarlógini.

Á landsstýrisfundi 16. september samtykti ein meiriluti at taka málið aftur úr lögtinginum, har tað varð lagt fram 9. september. Málið varð sama dag av lögtingsformanninum tikið úr tinginum og sent landsstýrinum.

Landsstýrið legði 11. mars í ár málið aftur fyri tingið, har tað síðani varð samtykt við teirri broyting, at veitingarnar til teirra, sum koma í trongstöðu vegna tvørrandi arbeiðsmøguleikar, vórðu eitt sindur skerðar. Samtykta forsorgarlógin hevur stórt sæð sama innihald sum upprunaliga skotið upp.

Lógin um breinnistudning til ávísar pensionistar og stakar uppihaldarar er framlongd óbroytt í eitt ár.

Leiðarin fyri endurbúgvingarstovnin er settur, og høli til stovnin eru fingin til vega.

Ein arbeiðsbólkur er settur at kanna og koma við uppskoti til

Í KUBAVÍK eru nú komnir so langir at byggja eitt nýtt heimili. Í KUBAVÍK eru nú komnir so langir at byggja eitt nýtt heimili. Í KUBAVÍK eru nú komnir so langir at byggja eitt nýtt heimili. Í KUBAVÍK eru nú komnir so langir at byggja eitt nýtt heimili.

Ein nevnd verður í næstum sett at skipa fyri bygging av røktarheimi í Suðurstreymoy.

Flogferðsla

Landsstýrið hefur sum nevnt viðtikið at leiga helikoptara, og er málið til viðgerðar í fíggarnevndini.

Arbeitt verður við málinum um trygdarútgerð v.m. á tyrlupallunum kring landið.

Trygdareftirlitið í floghavnini er komið í fasta legu. Viðvíkjandi spurninginum um loftferðslulógirnar verður at bíðað eftir svári frá donsku myndugleikunum.

Undirgrundarmálið

Verandi samgonga setti sær fyri at taka uppsamráðingar við donsku ríkisstjórnina um yvirtøku av undirgrund og havbotni.

Aftaná fleiri samráðingarumfør millum føroysku samráðingarnevndina (Jógvan Sundstein, Hilmar Kass og meg sjálvan) og ríkismálaráðið, sendi landsstýrið um ríkisumboðið eitt føroyskt uppskot til kommissorium hjá serligari »undirgrundarnevnd«.

Undir vitjan síni í Føroyum í byrjanini av hesum mánaðinum segði danski ríkismálaráðharrin landsstýrinum frá teirra uppskoti til kommissorium, sum seinni er sent landsstýrinum.

Danska uppskotið, sum landsstýrið hefur sent føroysku samráðingarnevndini til viðgerðar, hefur nærum sama innihald sum tað føroyska uppskotið.

Annars kann verða nevnt, at menn hava staðfest gassrák úr boriholini í Lopra. Hin jarðfrøðiligi týðningurin av hesum er, at nú er fingin ein fyrsta hóming um at lívrunnið legugrót av onkrum slag helst er til, ikki so ógvuliga langt undir basalháslettanum, uttan at tað kann sigast stórt meira um tað enn. Hetta eggjar til framhaldandi rannsóknir.

Leggjast kann afturat, at hetta eisini eggjar til at finna eina loysn á undirgrundarspurninginum sum skjótast. Annars kunnu tær samtyktir sum Føroya Løgting hefur gjørt um undirgrundina forða fyri, at røttu rannsóknirnar av undirgrundini kunnu fremjast nóg skjótt. At lata vera við at gera rannsóknir, alt meðan okkara grannar gera teirra rannsóknir nærri og nærri okkara øki, kann koma okkum aftur um brekku.

Mentamál

Fyrireikingar til stovnsetan av almenna sjónvarpinum eru nú komnar

so langt, at sigast kann við vissu, at farið kann verða undir regluligar sendingar 1. januar komandi ár. Hóskandi hús eru fingin til vega, tvey starvsfólk eru sett og tað triðja verður sett í næstum, og útgerðin er boðin út.

Kanningar hava víst, at gamla loranstøðin er væl nýtilig sum sendi-støð fyri Útvarp Froya. Ein nýggj støð er mett at kosta millum 7,5 og 10 milj. kr. alt eftir hvat útgerð verður vald, so tann peningaupphædd, sum á løgtingsins fíggjarlóg er sett av til hetta endamál, er ikki nóg mikil til at arbeiðið kann byrja í hesum fíggjarári.

Tað musikkpædagogiska royndartiltakið við professionellum lærarakreftum hevur nú virkað í tvey ár og er farið at geva úrslit.

Arbeiðið við at umvæla Listaskálan er liðugt, og stendur skálin nú sum ein prýðilig ramma um okkara myndalist.

Norðurlandahúsið er nú farið undir vanligt virksemi. Byggingin, sum í okkara part hevur kostað um 10 milj. kr., hevur tyngt um ment-unarkontoina á fíggjarløgtingslógini seinnu árin. Hereftir verður bert talan um rakstur, sum í okkara part verður 8% av samlaðu útreiðslunum.

Umhugsað verður at nýta gomlu royndarstøðina í Hoyvík partvíst sum útisavn og peningur til hetta endamál er tøkur í grunni. Nevnd sett av landsstýrinum er júst komin við uppskoti um framtíðarnýtslu av royndarstøðini í Hoyvík og av Hoyvíksgarði.

Javnstøðismál

Landsstýrið hevur biðið serligu javnstøðisnevndina gjørt uppskot til løgtingslóg við tí fyri eyga at tryggja javnrættindi millum kvinnur og menn.

Ferðaútreiðslur

Ein av teimum spurningum, sum serliga vórðu viðgjørdir í sambandi við umrøðuna á lögtingi av lögmannsrøðuni fyri 1982 og í bløðunum, var støddin av ferðaútreiðslum lögmanns uttanlands. Tær nevndu upphæddirnar vóru ymiskar í stødd, heilt upp til fleiri milj. kr. í ferðaútreiðslum hjá lögmanni sjálvum.

Tá ábreiðslurnar fyrst og fremst frá andstøðuni, men eisini frá ávísam samgongumonnum, vóru so álvarsligar, kendi eg meg noyddan til at umbera, at støddin av mínum ferðakostnaði uttanlands ikki varð upplýst í lögmannsrøðuni. Hinvegin gav eg lyfti um at greiða nærri frá hesum nú í ár. Samlaði ferðakostnaðurin hjá tí almenna er fyri sein-

asta árið umleið kr. 2.700.000.

Út frá teimum upplýsingum, sum eg havi fingið frá Føroya Gjaldstovu, hava lögmaður og teir 5 landsstýrismennirnir ferðast fyri umleið kr. 300.000 tað seinasta árið, t.v.s. frá seinastu Ólavsøku til í dag. Av hesum kr. 300.000 havi eg eftir øllum at døma brúkt knappan triðingin ella út móti kr. 100.000.

Í og fyri seg haldi eg hetta vera eitt sera talandi og »typiskt« dømi um tað hald, sum hevur verið í teimum atfinningum, sum higartil eru komnar frá verandi andstøðu.

Hinvegin eru samlaði útreiðslurnar til uttanlandsferðir vaksandi. tað sýnist sum teir ymisku teknisku og umsitingarligu stovnarnir fáa ein alt størri tørv fyri uttanlandsferðum, fyrst og fremst til útbúgving- og kanningarendamál.

Landsstýrið fer at royna at avmarka hesar útreiðslur.

Samantak

Framman fyri eru gjørdar nakrar viðmerkingar til gongd og støðu á nøkrum av teimum mest týðningarmiklu samfelagsøkjunum. Skal ein taka saman um, má sigast, at virkseimið í landinum sum heild framvegis liggur á einum høgum støði. Nógv positiv úrslit eru, sum víst kundi verið á. Nógv er at fegnast um. Hin vegin er eisini orsök at steðga á og viðurkenna, at okkurt kundi verið komið longur áleiðis. Okkurt kundi verið betur úr hondum greitt. Soleiðis vil tað altíð vera.

Størsti spurningurin fyri land okkara hevur seinastu 6 - 8 árin verið fíggjaliga gongdin og støðan. Hetta er framvegis tann týðningarmesti samfelagsspurningurin. Líta vit at inntøkusiðuni hjá okkara samfelag, t.e. útflutningurin og statsstuðulin, so er framvegis talan um munandi vøkstur.

Útflutningurin hækkaði frá 1981 til 1982 við 60 milj. kr. til falt 1.246 milj. kr. Utflutningurin fyri fyrsta hálvár í 1983 er umleið 19% størri enn í sama tíðarskeiði 1982. Roknast kann við einum vøkstri fyri árið 1983 uppá umleið 9% ella umleið 109 milj. kr. ella einum samlaðum útflutningi í 1983 uppá umleið 1.355 milj. kr. Orsøkin er fyrst og fremst, at tað í 1981 eydnaðist sitandi landsstýri at steðga tí óhugnaligu niðurgongd, suni fór fram í árinum upp til og við 1980, í okkara

rættindum at fiska í fremmandum sjógvi, ístaðin er gongdin hesi seinastu trý árinum, at avtalurnar samanumtikið eru vorðnar betri og betri ár um ár. Hertil kemur, at fiskiskapurin í okkara egna sjógvi hevur verið góður, serliga nú í vár.

Tíverri er tað ikki bert á inntøkusiðuni, at talan hevur verið um vøkstur. vøkstur.

Innflutningurin er eisini øktur og tað í stórum. Í árinum 1/4 - 1982 til 31/3 - 1983 er innflutningurin øktur við 27,1% í mun til sama tíðarskeið árið fyri ella við 416 milj. kr. Meginparturin av hesum vøstri fellur á vørum til vinnulig endamál, bæði íløgur og rakstur, og til sethúsa- og annleggsbygging. Vøsturin í innflutningi av vørum til beinleiðis nýtslu er tó bert 44 milj. kr. ella 10,9% í krónuvirði. Í nøgd er talan um beinleiðis minking. Hetta vísir deils, at tiltøkini sum landsstýrið hevur sett í verk til avmarking av nýtsluni hava munað og deils at vit framleiða alt meira av okkara vørum heima á landi.

Tann útreiðsluupphæddin, sum gevur størstu orsökina til álvarsemi og iva, er rentur og kurstap uppá uttanlandsskuld. Vit vóru nakrir, sum ávaraðu táverandi leiðslu landsins ímóti at økja so skjótt og so munandi um okkara uttanlandsskuld við lánnum sum fyrst og fremst vórðu nýtt til nýtslu og produktivar íløgur. Vit vístu á, at ein við at læna til tílk endamál skjótt og lætt kundi koma í ta støðu, at tað bleiv torført at gjalda rentur og avdráttir uppá tílka skuld, júst tí at framleiðslan ikki hækkaði tilsvarandi.

Hyggja vit eftir tølunum fyri 1981 og 1982 so eru hesi ein ítøkilig vátan av, at vit tíverri fingur rætt í okkara spádómi. Hesi bæði árinum, 1981 og 1982, vaks nettouttanlandsskuld feroyinga við 520 mili. kr. Hvat hesin peningur bleiv nýttur til? Til rentur og kurstap uppá gamla uttanlandsskuld. Í 1981 og 1982 læntu vit so at siga einki uttanlands til nýtslu og íløgur. Tær megnadu vit sjálvir. Men álíkavæl vaks uttanlandsskuldin við 490 milj. kr. hesi bæði árinum, og tað gjørdi hon heilt »automatiskt«, við nevndu rentum og kurstapi uppá uttanlandsskuld sum longu var upptikin. Og gongdin er enn ta sama.

Setningurin hjá summum av verandi samgongulimum var at broyta gongdina rætta vegin. Eingin gav lyfti um, og eingin trúði uppá at gera okkum skuldafríar eftir fáum árum. Gongdin skuldi broytast deils við einum framtakshugaðum politikki, sum økti um inntøkur

samfelagsins. Hetta hefur eydnast í størri mun enn í hvussu so er eg sjálvur hevði roknað við. Men tað skuldi eisini gerast við at fáa tamarhald á tær almennu óproduktivu fløgurnar og harav fylgjandi rakstrarútreiðslurnar. Hetta hefur ikki eydnast.

Úrslitið hefur sum sagt verið, at vit ikki hava megnað at goldið rentur og kurstap uppá okkara uttanlandsskuld fyri ikki at tala um avdráttir.

Kann vera at onkur heldur, at hetta verður borið fram við tí fyri eyga at tváa hendur og kasta ábyrgdina yvir á aðrar. Soleiðis skal tað á ongan hátt skiljast.

Saman við mínum partamonnum taki eg fulla ábyrgd av tí, sum higartil er farið fram. Eg vil enntá sjálvur taka høvuðsábyrgdina.

Vit hava sett fram okkara krøv, og fingið summi av teimum uppfyllt. Vit hava eisini slakað yvir fyri krøvum frá øðrum, kanska ov nógv í summum førum.

Vit hava slakað so nógv út frá tí veruleika, at ein meiriluti á løgtingi í dag gongur inn fyri einum øðrum fíggingjarpolitikki, enn vit sjálvir gera.

Eftir mínum tykki hevði ein og hvør onnur samanseting av samgongu úr verandi løgtingi givið eins vánaligan fíggingjarpolitikk sum tann, ið rikin er, helst verri.

Nevnast kann at broytingaruppskotini frá andstøðuni til fíggingjarløgtingslógina ikki høvdu bøtt um fíggingjarvánirnar, beint tvørturímóti.

Tá eg nú nevndi andstøðuna, so kann eg leggja afturat, at vit framvegis ikki hava fingið nakað veruligt tjak millum andstøðu og samgongu. Hetta er politiskt ósunt. Væl hefur andstøðan í ávísam førum roynt at gjørt nógv burtur úr ávísam málum; hetta er serliga galdandi fyri størsta andstøðuflokkinn og floksblað hansara.

Tey allar flestu av hesum »sensatiónmálum« eru tó brostin sum sápubløðrur, áðrenn tey fangaðu.

Tó havi eg varhugan av, at tað í tveimum førum hefur eydnast andstøðuni í teirra atfinningum at fanga áhuga.

Anna málið er persónligu ferðaútreiðslur løgmans. Teimum havi eg greitt frá frammanfyri. Hitt málið er spurningurin um netto uttanlandsskul. Og her hefur andstøðan so mikið av grein í sínum máli, at tað eisini her varð neyðugt at greiða frá. Tá teir báðir núverandi stóru andstøðuflokkir eru, so er tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1993.

Á 31. desember 1993 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1993. Á 31. desember 1994 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1994. Á 31. desember 1995 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1995. Á 31. desember 1996 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1996. Á 31. desember 1997 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1997. Á 31. desember 1998 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1998. Á 31. desember 1999 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 1999. Á 31. desember 2000 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2000. Á 31. desember 2001 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2001. Á 31. desember 2002 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2002. Á 31. desember 2003 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2003. Á 31. desember 2004 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2004. Á 31. desember 2005 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2005. Á 31. desember 2006 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2006. Á 31. desember 2007 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2007. Á 31. desember 2008 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2008. Á 31. desember 2009 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2009. Á 31. desember 2010 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2010. Á 31. desember 2011 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2011. Á 31. desember 2012 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2012. Á 31. desember 2013 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2013. Á 31. desember 2014 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2014. Á 31. desember 2015 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2015. Á 31. desember 2016 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2016. Á 31. desember 2017 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2017. Á 31. desember 2018 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2018. Á 31. desember 2019 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2019. Á 31. desember 2020 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2020. Á 31. desember 2021 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2021. Á 31. desember 2022 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2022. Á 31. desember 2023 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2023. Á 31. desember 2024 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2024. Á 31. desember 2025 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2025. Á 31. desember 2026 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2026. Á 31. desember 2027 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2027. Á 31. desember 2028 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2028. Á 31. desember 2029 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2029. Á 31. desember 2030 var tað, at vit summið skuldi 1,083 milj. kr. á 31. desember 2030.